

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Clavdii Espencei Theologi Parisiensis De Evcharistia, Eivsque Adoratione, Libri Qvinque

Espence, Claude d'

Parisiis, 1573

Cap. XIII. Armenica.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30397

trinque passæ sunt Ecclesiæ, non tantum quos Hugonēs
vocant, sed & qui Paponēs ab his vicissim vocātur, vtri-
que non iam milites legitimi, sed latrones verissimi.

Armenica, & Messalianica. Cap. XIII.

Armeni circiter aut etiam ante Iconoma-
chos, schisma fecerunt. Sed qui hæresim
hanc sacramentariam eis impegerit, præ-
ter Guidonem Carmelitam tãto post, ha-
beo neminem. Facit autem is eorum erro-
rem *xxii.* cum primis illis Capernaitis apostatis com-
munem, Christum, Christi que in hoc sacramento cor-
pus non esse panem viuum, sed figuram meram, merum
aque sine vita panem, adeoque contra Paulum hinc non *Ioan. 6.*
diudicare corpus Dominicum, vt etiam contra suū ipso- *1. Cor. 11.*
rum canonem, similitudinem tantum eius corporis agno-
scant in Eucharistia, non etiam veritatē. Vt nec verè qui-
dem dicere possint quod in missa sua legūt, scilicet quod
per verba fiat eis aut efficiatur verū Christi corpus & ve-
rus sanguis, secūdem quod exponunt, vt sic vera vtriusq;
similitudo, & tantum quidem similitudo, non verò etiā
veritas. Sic igitur sua legebāt, vt non intelligerēt, & Do-
mini corpus & sanguinem hinc in signo tantum & figura
siue similitudine, non etiam verè ac realiter sub panis &
vini speciebus crederent, & sic, vt hos reprehendēs Da-
mascenus dicit, vera sacramenta perderent. Hæc ille. Ex
postremis apud quem Damasceni verbis, nescio an ho-
dierni Cinglianos & Calvinianos sacramētiperdas, Ger-
manico vocabulo Sacramentskhen contumeliosè vocēt, *Sacramēti-*
vt est in Antidoto Valerandi Pollani aduersus Ioachimi *perda.*
Vvestphali consilium, ann. 1557. Verum nec Ioānes Da-
mascenus, nec Sententiarum Magister, cuius hos Guido,
Armenos, hæresis facit reos, sed neq; Ricardi Armacent
ad Armenorum quæstiones summa, tot capitibus super
hoc sacramento, quibus de forma verborū sacramenta- *Lib. 8. cap.*
lium, & aliquot aliis controuersis aduersus eos disputat, *1. vsq; ad*
ne Thomas quidē Aquinas, peculiari alioquin opere cō- *12.*
tra eos nominarim inscripto. Proinde quādo Catholica *Opus. al. 6.*

veritas nostris non indiget medicinis, ut est alicubi apud B. Bernardum: multo autem minus calumniis, hinc missos sibi facimus Armenios, plus alioqui satis grauatos, aut etiam alias errantes: Si modo qui hunc errorem alium neminem eis tribuisse reperit Alphonus de Castro, eodem teste certo comperit eos cum Messalianis sensisse hunc grauissimum cibum, nec prodesse quicquam, nec laedere, aut certe soli corporis saluti proficere. Et hinc enim Guido impingit eis errorem **XXIII.** Sacramentum hoc quauis dignè susceptum, valere tantum contra infirmitates corporales, fulgura, & tempestates, non verò etiam operari in suscipiente, remissionem peccatorum, non gratiam, neque gratiæ augmentum.

Lib. 6. aduersus hæreses. de Eucharistia errore 4. Et 8. Messaliani.

Messalianica.

Cap. XV.

Epiphanius contra hæresim 80. Augustinus de hæresibus cap. 57. Theodoritus li. 4. ca. 11. Tripartit. li. 7. cap. 11. Damascus in catalogo. Nicephorus lib. 11. cap. 14. Ioan. 6.

Tom. 3. Conciliorum. Eucharistia effectus.

Irurum verò errorem hinc in Messalianis nec Epiphanium nec Augustinum animaduertisse, ne hunc quidem illos nominasse, cum historia Ecclesiastica huius sectæ principes sub Valentiniano & Valente Imp. scribat ab Ecclesiastica cõmunionem palam sese non separauisse, dicentes, diuinum illum cibum de quo Dominus ait, *Qui manducat carnem meam, & bibit sanguinem meum, uiuit in æternum, nec prodesse cuiquam, nec obesse.* Verum morbum hunc animo celantes, redargutos impudenter negauisse. Deprehensos autem & cõuictos venenum suum vicinis aspergere, ab Episcopis Catholicis ut lupos ab ouilibus segregatos, monasteriis eorum, in quæ labe hæc præsertim serpsit, incensis, quasi latronum, ut erant, speluncis. Quorum tamen cõtagio sic aliunde abacta, ut hæresis eorum, siue Eucharistiæ in substantiam, quod ait Guido, siue efficaciam tantum cum Messalianis oppugnarint, multum abfuerunt ut adorarent. Eos ergo superiore seculo ad finem Synodi Florentinæ, sic docebat Eugenius III. huius sacramenti effectus, quem in anima dignè sumentis operatur, est hominis ad Christum adunatio. Et quoniam per gratiam homo Christo incorporatus, eiusque mem-